

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 1 | mars 2023 | pris 20 kr

www.nejtilleu.se

Bli medlem:

Prenumeration:

4 nummer 100 kr

Medlemskap inkl. pren. 300 kr

[arbetslösa, långtidssjukskrivna,

pensionärer och studerande 150 kr

familjer 400 kr]

Plusgiro 433 02 07- 4

LEDARE

Partipolitiskt oberoende

Demokratiskt EU-motstånd

Sveriges ordförandeskap:

Greenwashing, försvagning av rättsstaten och ökad osäkerhet

Ökade klimat-fotavtryck

EU:s nya ordförandeland, Sverige, har gjort före detta miljödepartementet till en underavdelning till näringsdepartementet, pausat/avbrutit satsning på moderna järnvägar med mera för att istället inleda en enorm satsning på ökad industriell tillverkning och exploatering. Sveriges ekologiska och klimatmässiga fotavtryck är lika mycket som fyra jordklot – om hela jordens befolkning förbrukade lika mycket. Men det räcker inte för EU:s ordförandeland Sverige. Det kan ge ökad konkurrenskraft men det ger inte minskade ekologiska och klimatmässiga fotavtryck.

Rättsstatsprincipen

När det gäller rättsstatsprincipen går ordförandelandet även här i täten men ny lagstiftning som:

- publiceringsskydd i grundlagen mot avslöjande om samarbetande makt
- förslag om återkalla media vid publicering som ger fara för landet säkerhet
- förslag om avlyssning av kriminella utan skäligen misstanke

Dessutom förbereder EU-kommissionen ett stort lagpaket, så kallat **Chat Control**, där EU kommer att registrera det mesta av de digitala fotspår som Europas medborgare lämnar efter sig. Vart tar rättsstatsprincipen vägen?

Säkerhet

Ordförande landet Sverige har lämnat bakom sig de två hundra åren av säkerhet vad gäller att undvika att dras med i krig och konflikt – alliansfriheten syftande till neutralitet i krig. Istället ska Sverige börja ta ansvar för säkerheten i hela Östersjön och Baltikum. Ett alliansfritt Sverige håller oss utanför konflikter och gör det istället möjligt att uppträda som medlare. Ett Nato-medlemskap riskerar att dra in Sverige i konflikter.

Per U

Svexit

EU:s nya lagstiftning kan strida mot yttrandefrihetsgrundlagen

EU:s nya regelverk för internet, som nu ska genomföras av riksdag och regering, har mötts av övervägande positiva reaktioner eftersom det har som syfte att komma åt missbruket av osann, kränkande och olaglig information. som sprids på nätet, samt reglera tech-jättarnas framfart. En mindre uppmärksam del av lagen, som vill ge nätleverantörerna skyldighet att ansvara för att avlägsna olagligt eller politiskt olämpligt material, är dock kontroversiell och kan strida mot den svenska yttrandefrihetsgrundlagen.

EU HAR FATTAT BESLUT om tre lagar som ska reglera informationsflödet på internet, Lagen om digitala tjänster (DSA), lagen om digitala marknader (DMA) och EMFA (Mediefrihetsförordningen), som kommer att ha stor betydelse för hur informationen på nätet hanteras i framtiden.

Lagen om digitala tjänster (DSA) rör bland annat hur man ska komma åt olagligt innehåll, desinformation och garantera grundläggande rättigheter. Lagen om digitala marknader (DMA) syftar till att reglera techjättarnas framfart och skapa regler för rättvis konkurrens mellan stora nätjättar och mindre nätföretag om förutsättningar att sälja sina produkter och tjänster.

LAGSTIFTNINGEN SOM NU kommer att handläggas av regering och riksdag och väntas genomföras under nästa år, har inte väckt någon större debatt under sin väg genom EU-systemet. Reaktionerna inför den nya DSA-lagen har varit övervägande positiva. Amnesty internationals företrädare är lyrisk inför den nätreglerade framtiden.

- Överenskommelsen om lagen om digitala tjänster är en milstolpe i internetregleringens historia. DSA förflyttar oss mot en onlinevärld som, genom att bromsa Big Techs okontrollerade makt och bättre respekterar våra mänskliga rättigheter, säger Claudia Prettnner, rådgivare inom juridik och policy på Amnesty Tech.

EN ANNAN DEL AV REGLERINGEN är mer kontroversiell. I lagstiftningen åläggs stora online-plattformar och onlinesökmotorer att ansvara för riskbedömningar av nätpublicerat material. Systemrisker innefattar bland annat spridning av olagligt innehåll samt eventuella, faktiska och förutsebara negativa effekter på samhällsdebatten, valprocesser och den allmänna säkerheten. Oron för hur yttrandefriheten kommer att påverkas finns, inte minst hos Tidningsutgivarna som påpekar att medieföretagen inte undantas från reglerna.

Den nätpolitiska nyhetsbloggen Femte juli-stiftelsen noterade att delar av EU-reglerna kan komma att strida mot den svenska yttrandefrihetsgrundlagen (YGL): I i sin tidigare publicerade faktapromemoria sa regeringen att "Vissa webbplatser som träffas av förslaget kan omfattas av skydd enligt YGL, och det kan inte uteslutas att förslaget i några avseenden kan komma i konflikt med YGL:s bestämmelser".

Det är naturligtvis välkommet att regeringen verkar vara uppmärksam på detta, menar stiftelsen. Frågan är dock i vilken mån den svenska yttrandefriheten kommer att kunna försvaras när förordningen handläggs i EU. Sverige är en liten medlemsstat med begränsat inflytande och det saknas inte krafter som drar åt annat håll. Stiftelsens slutsats bli att om man vill hindra information från att laddas upp krävs automatiserade uppladdningsfilter som kommer att blockera mycket material på felaktiga grunder.

SKRIBENTEN INSTÄMMER I den kritik som framförts av bland annat Civil rights defenders*. Om lagstiftarna gläntar på dörren till den här typen av blockeringar öppnar de dörren för en problematisk utveckling. Risken är att vi då ser början på ett sluttande plan kring vad som får och inte får finnas på internet.

Marie Ericsson

*Civil Rights Defenders (tidigare Svenska Helsingforskommittén för mänskliga rättigheter) är en internationell icke-statlig organisation med huvudkontor Stockholm i Sverige. Organisationen arbetar med mänskliga rättigheter och inriktar sig på medborgerliga och politiska rättigheter.

<https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/>

Foto: Rachel Hinman

Yttrandefrihet är din rättighet

Ordförandeskapets slogan: Ett grönare, säkrare och friare Europa

GRUNDEN FÖR EU:S industriella strategi är att stärka och säkra den inre marknaden och dess försörjning av både komponenter och råvaror. Strategin tar sikte på att teknikutveckling ska leda till minskade klimatutsläpp. Men det är marknadens egen utveckling som ska leda till denna minskning – inga pekpinningar med bestämmelser om direkta krav på utsläppsminskningar. Fokus ligger på utsläppsminskningar, medan man uppmärksammar mycket lite marknadens och den tekniska, industriella och digitala omställningens totala fotavtryck på jordens samlade resurser.

”Gruvbrytningen i Norrland är fronten för grön omställning i Europa” sa statsminister Ulf Kristersson när EU-kommissionen besökte Kiruna. Ebba Busch sa att ”nyckeln till omställning är metaller” och att det går att förena grön omställning med tillväxt. Regeringen Kristersson har ärvt den enorma industri- och gruvsatsningen i Norrland från den tidigare Socialdemokratiska regeringen. Satsningen på stålproduktion med vätgas beräknas sänka Sveriges koldioxid-utsläpp med tio procent men totalt räknar man med att Sveriges elproduktion behöver öka med 120 procent!

MYCKET STARKA EU-INTRESSEN ökar nu trycket på att exploatering av kritiska metaller, ska kunna utvinna och förädlas i Europa. Här är fyndigheterna av så kallade sällsynta jordartsmetaller, i Kiruna och Norra Kärr strax öster om Vättern, viktiga. Regeringens intention med satsning på ny kärnkraft har medfört öppning för att även bryta uran i Sverige. Under våren kommer EU-kommissionen att presentera ett paket med lagar för att möjliggöra ökad utvinning av viktiga metaller i Europa, med bland annat – minskade ansökningstider. Ett inslag i råvaruförsörjningen är att EU vill bilda ”råvaruklubbar” för att säkra sin position på den globala marknaden för råvaror gentemot råvarurika länder.

Samerna oroliga

Bland samerna är oron stor för effekterna av den enorma industrisatsningen i Norrland. Redan innan denna satsning begränsas rennäringen av vattenkraftverk, osäkra isar i reglerade älvar, vindkraftsparker, kalhyggen som förstör renbetet, is och skare som hindrar åtkomst till renlav, höga priser på foder som

Foto: Heiko Junge
NTB

ersättning för förlorat renbete, klimatförändringar som torka och blötare vintrar, rovdjur och infrastruktur; bland annat vid gruvdrift.

Orättvisa handelsavtal

För Sverige och EU är EU:s frihandelsavtal med länder i tredje världen mycket viktigt. Ett avtal med Chile är viktigt för Sverige eftersom Chile har mycket koppar och litium – nödvändigt både för utbyggd el-infrastruktur och batteriproduktion. Det är också viktigt för Sverige att länderna i tredje världen inte begär att själva få förädla sina råvaror, utan generöst släpper in utländska företag så att de kan delta i förädlingen. Sverige som ordförande i EU förväntas försöka dela upp Mercosur-avtalet* i olika segment för att det lättare ska kunna godkännas av EU-länderna. Detta förfarande kommer att kunna göra det enklare att exploatera Amazonas.

Bild: Global Justice Now
Stop Europe's Unfair Trade Deals

Stora företag har krävt möjlighet att få föra direkt dialog med Världshandelsorganisationens (WTO) institutioner. Detta har nu hörsammats och ger internationella storföretag en sådan plattform för dialog. Detta gäller dock inte andra intressenter som till exempel ursprungsfolk, miljö-, fackliga- eller människorättsorganisationer. EU och WTO kräver också att utlysning av anbud för offentlig upphandling görs på en digital plattform, för att de stora tjänsteföretagen lättare ska kunna delta med anbud på fattiga och medelinkomstländers tjänstemarknad. För EU är det viktigt med ”lika spelregler” – det vill säga att fattiga länder inte ska diskriminera stora företag från rika länder som önskar marknadstillträde. Samtidigt är man mycket angelägen om att slå vakt om den rika världens skydd för patent och immateriella** rättigheter.

Jordbruk

Granskar man de ’frihandels-avtal’ som EU genomdrivit så framträder mönstret, där EU får exportera jordbruksvaror, verkstadsprodukter och tillträde till offentliga upphandlingar. Det avtalsslutande motpartslandet får å sin sida exportera sina viktigaste handelsvaror – ofta obearbetade jordbruksprodukter och mineraler. Effekten av denna typ av marknads-tillträdes-avtal blir att EU:s bearbetade och starkt subventionerade jord-

bruksprodukter slår ut inhemsk matproduktion från småbruk, medan stora exportproducerande jordbruk, som inte ger lokal livsmedelsförsörjning, gynnas. På det sättet gynnar EU:s marknadstillträdes-avtal ett nykolonialt förhållande mellan fattiga, resurssvaga länder och rika länder som gömmer sig bakom sina tullmurar. Dessa avtal missgynnar de fattiga ländernas egna inre marknad, vilket ger större arbetslöshet och migration. Det ger lägre skattekraft och sämre förutsättningar för samhällsutveckling och välfärd.

EU:s gröna giv – omställning för en rikemanskubb?

I EU:s målsättningar om ökad konkurrenskraft saknas helt ett perspektiv på behovet av att lyfta såväl fattiga som medelinkomstländer. Istället framgår det att syftet är att stärka EU:s konkurrenskraft för att kunna behålla sin position i det globala

ojämna varuutbytet. Om EU:s klimatomål genomförs, så klarar man Parisavtalets gräns på utsläpp för beräknade 1,5 grads ökad global genomsnittstemperatur – om klimatförändringarna inte går fortare än beräknat. Däremot klarar inte EU Paris-avtalets rättviseparagrafer som stadgar att rika industriländer med stor utsläppsskuld ska gå före. Och om alla löften om klimatsöd till fattiga och medelinkomstländer nämns inget.

Per Hernmar

*Mercosur-avtalet är ett frihandels-avtal mellan EU, Argentina, Brasilien, Paraguay och Uruguay.

** abstrakta

https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/deed.no Bilden är beskuren

[folkrörelsen nej till eu]

Sverige har inte råd med en EU-kritisk debatt

Inför Sveriges ordförandeskap i EU sökte Folkrörelsen Nej till EU pengar från regeringen till en informationskampanj om EU-frågor.

Folkrörelsen anser att det ur ett demokratiperspektiv är viktigt att även EU-kritiska röster kan delta i det offentliga samtalet. Efter en påstötning svarade man från statsrådsberedning att det ”saknas pengar” till sådan verksamhet.

Folkrörelsen Nej till EU förstår att det saknas mycket pengar i statskassan inte minst på grund av avgiften för EU-medlemskapet på minst 36 miljarder euro netto varje år och att man nu också börjat upprusta försvaret till två procent av Bruttonationalprodukten (BNP) och att man då inte ger möjlighet för en demokratisk EU-kritik att få delta i det offentliga samtalet.

Likaså förstår vi att en regering ju inte kan ta hänsyn till att endast 43 procent är emot EU eller tveksamma.

Per Hernmar

Folkrörelsen Nej till EU:s

21:e kongress

6 – 7 maj i Jönköping

Alla medlemmar har rätt att närvara.

Anmälan till:
kontoretgbg@nejtill.eu

Kongresshandlingar:
www.nejtill.eu

Hjälp valberedning att nominera

Valberedning behöver hjälp med att nominera kandidater till riksstyrelsen. Mejla förslag till valberedningen (se ovan)

Uno Kenstam – uno.kenstam(at)nassjo.se
Alfonso Ramirez – laeggnereu(at)alfonsoramirez.se

Skenhelig rättsstatsprincip

SVERIGE PRIORITERAR UPPRÄTTHÅLLET av rättsstatsprincipen under Sveriges ordförandeskap i EU. Det har blivit ett allt mer luddigt begrepp som Sverige och EU använder sig av politiskt.

Ursprungligen kan rättsstatsprincipen kortfattat definieras som att den offentliga makten ska vara bunden och begränsad av rättsregler. ”Kärnan består bland annat av att domstolsväsendet skall vara oberoende och opartiskt i förhållande till den styrande makten, att det skall finnas möjlighet till effektiv rättslig prövning, att all offentlig makt skall utövas under lagarna samt krav på rättslig förutsägbarhet och förbud mot godtycklighet”, säger Anna Södersten, forskare på Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps). EU-kommissionen skriver dessutom själv på sin hemsida i september 2020 att rättsstatsprincipen ”innebär att alla samhällsmedlemmar – inklusive regeringsledamöter och parlamentsledamöter – är lika inför lagen, under överinseende av oberoende och opartiska domstolar”.

RÄTTSSTATSPRINCIPEN, SOM POLITIKER gärna betecknar slagordsmässigt som ”rule of law” används gärna i internationella sammanhang. Ofta sägs rättsstatsprincipen i EU-sammanhang betyda att följa och underkasta sig EU:s rättsregler fullt ut.

I EU är rättsstatsprincipen klassad som en av grundprinciperna, vilken hela unions-samarbetet grundar sig på. Den finns stadgad i flera av EU:s rättsliga dokument bland annat i värde-

rättigheterna som för personer som tillhör minoriteter.” Demokrati och grundläggande mänskliga rättigheter, som till exempel tryckfrihet, yttrandefrihet, opinionsbildning med mera är en omöjlighet om rättsstaten inte respekteras och tvärtom.

För EU är rättsstatsprincipen existentiell och en fråga om EU:s identitet. EU vill beskriva sig som en rättsstatlig union och utan en rättsstat i medlemsländerna kommer det inte längre att finnas något EU. I ett symposium i början av juni under det svenska ordförandeskapet kommer frågor om rättsstatsprincipen att behandlas.

Bild: Robert Nyberg

MAN MÅSTE FRÅGA sig om Sverige som medlem EU är en fungerande rättsstat. En undersökning bland gymnasieelever, genomförd av Stiftelsen Rättsfonden, visade nyligen att drygt 40 procent svarade att de inte har någon aning och bara cirka tio procent uppfattar rättsstaten som en förutsättning för en fullvärdig demokrati. Det finns ingen anledning att tro att resultatet inte skulle bli detsamma även i andra åldersgrupper. För att ta några ytterligare exempel så mörkade regeringen och riksdagspolitikerna inför valet i september förslag till grundlagsändringar om en ny riksbankslag och en lag om utlandsspioneri, vilket kräver två riksdagsbeslut med mellanliggande val. Ett ännu större brott mot rättsstatsprincipen och folkviljan var regeringen Magdalena Anderssons beslut, tillsammans med de borgerliga partiernas samtycke, att i maj ansöka om medlemskap i NATO, utan att ens riksdagsledamöterna fick diskutera ansökan och rösta om den. Vad gäller Sveriges domstolsväsende så är

svensk lagstiftning och praktik, som till exempel Högsta domstolen, helt underkastat EU-rätten och EU-domstolen.

NÄR DET GÄLLER EU är unionen inte en fungerande rättsstat utan en hybrid av icke folkvalda politiska och företagsintressen, vars lagstiftning i ministerrådet i slutändan är en kompromiss, som vid oklar tillämpning tolkas av den mäktiga EU-domstolen. Bara den icke folkvalda EU-kommissionen - lagstiftningens väktare – får ta initiativ till lagstiftning och EU-parlamentet är

Bild: Robert Nyberg

en kuliss för att ge sken av demokrati och folkvilja. Ett illavarslande exempel på denna skenhelighet är att EU-kommissionen, när detta skrivs, arbetar intensivt med ett lagförslag som kallas **Chat Control** och som innebär att alla medborgare i EU ska få all sin privata kommunikation övervakad och granskad.

Följaktligen är lobbyism*, vilket gynnar ”godtycklighet” och korruption, ett problem i denna typ av hybrid. Så till exempel utreder nu Europeiska Åklagarmyndigheten (EPPO) EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen för att ha

undanhållit omfattande inköp av stora mängder covid-vacciner genom nätbaserad korrespondens med Pfizers Verkställande direktör (vd) Alfred Bourla åt EU, som därefter har förmedlats till medlemsländerna. En annan besvärande korruption som nu utreds är mutanklagelserna mot parlamentets vice talesperson Eva Kaili i den så kallade Qatarhärvan. Utåt, mot andra länder, hävdar EU att dess lagstiftning är en garant för rättsstaten och påpekar skenheligt gärna om korruption i andra länder. I Sverige framträder allt fler exempel av godtycklighet i förhållande till lagstiftning, som när statsminister Ulf Kristerssons dåvarande statssekreterare och medieaktören PM Nilsson, som av Havs- och vattenmyndighetens kontrollanter, ertappas ha fångat elva kilogram ål och bryta mot lagen om ålfiskeförbud.

I EN INTRESSANT ARTIKEL i Svenska Dagbladet skriver forskaren Kimmo Grönlund bland annat att, i den en gång liberala rättsstaten, de etablerade partierna allt mer ”bildar en maktkartell – likt ekonomiska karteller – där man har gemensamma intressen mot nya tävlande aktörer”. Partiernas cementerar sin position och blir i praktiken en del av staten. Det pekar på det skrämmande perspektivet att regeringsformens ”All offentlig makt i Sverige utgår från folket” – så vitt EU inte föreslår något annat.

Jan-Erik Gustafsson

* **lobbyism** innebär politiskt påtryckningsarbete, det vill säga att professionella företrädare för intressegrupper och särintressen i organiserad form framför sina åsikter till politiska makthavare.

Frågorna som Kristersson glömde

SVERIGES ORDFÖRANDESKAP I EU inleddes med ett möte med EU-kommissionen i Kiruna. Det verkar dock som om statsminister Ulf Kristersson glömde några saker som att tillkännage om Sverige skulle kunna underteckna konventionen från 1989 om ur- och stamfolks rättigheter. Detta med anledning av kommande stora exploateringar i Norrland, men även de stora behoven av bland annat litium, kobolt med mera i områden med en stor ursprungsbefolkning. Över 200 miljöaktivister mördas varje år. Därför hade det varit en värdefull signal om Kristersson inte hade glömt frågan om denna konvention – som både Norge och Danmark ratificerat.

UPPEMOT 828 MILJONER människor hungrar och svälter – varav nio miljoner beräknas dö i år. Cirka 100 miljoner befinner sig på flykt – oräknat ekonomiska och klimatmässiga

flyktingar. Över en miljard människor bor i områden som riskerar att bli svårbeboeliga och därför kommer leda till klimatomigration fram till år 2025. Dessutom riskerar 263 miljoner att hamna i extrem fattigdom i världen. Sedan 2022 ökar världens fattigdom och EU:s utvecklingsmål till 2030 ser inte ut att kunna förverkligas. Också detta glömde Kristersson att ta upp i sitt tal.

Även frågan om fattigdomen i EU som nu är uppemot 90 miljoner glömde Kristersson att ta upp.

FÖR DET KAN VÄL inte vara så illa att dessa frågor inte har någon relevans när Sverige är ordförandeland i EU? Eller...???

Per Hernmar

Bild: Robert Nyberg

Upphovsperson: Kaz Vorpal

grundsartikel två i fördraget om EU samt i EU:s rättighetsstadga. I artikel 49 i EU-fördraget nämns även att rättsstatsprincipen är en förutsättning för medlemskap.

Av värdegrundsartikel två framgår att rättsstatsprincipen är nära kopplad till respekten för demokrati och grundläggande mänskliga rättigheter: ”Unionen ska bygga på värdena respekt för människans värdighet, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstaten och respekt för de mänskliga rättigheterna, inklusive

DRAKSÅDDEN - EU och kriminaliteten

VAD HAR EU med svensk kriminalitet att göra? Formellt inget. Men utvecklingen mot ökad gängkriminalitet är parallell emot en alltmer tillämpad EU-politik som bildar en giftig häxbrygd med oönskade effekter. År 1992 beslöts under regeringen Bildt att avreglera det svenska skolsystemet med full etableringsfrihet för privata etableringar. Med EU-medlemskapet 1994 följde inledningen till avregleringen av stora delar av offentlig sektor, med avstamp i områden som post, järnväg, telecom samt el och gas. Men redan sedan slutet av 1980-talet hade EU-inordningen påbörjats genom att all lagstiftning EU-anpassades. Därför kan inte friskolereformen frikopplas från frågan om EU-adapteringen och påverkan av övrig avreglering.

FRISKOLEREFORMEN HAR EN avgörande betydelse för omformandet av det svenska samhället. Ett stigmatiserade offentligt samtal fördes om den svenska skolan med fokus på att införa mer auktoritära undervisningsformer med en mer mätbar kunskapssyn. En inriktning som är mer lämpad för barn från mer studieorienterade samhällsgrupper, men som kan vara svårtillgänglig för svagare grupper. Samtidigt med den alltmer segregerade skolmarknaden började de svenska kunskapsnivåerna att sjunka. Forskare inom skolområdet är överens om att en mer jämlik och socialt blandad skola bidrar till att höja kunskapsnivåerna. Ett utslag av den nya synen på pedagogik och kunskap var införandet av det nya kunskapsbaserade betygssystemet med betyget F, underkänt, för dem som inte uppnådde kunskapskraven. Här uppstod en grupp elever, ofta i segregerade och stigmatiserade miljöer med riskfaktorer för kriminalitet, som nu stod utanför skolsystemet.

Bild: Robert Nyberg

ÅR 2013 UPPMÄRKSAMMADES det dödlig våldet, som ett resultat av konflikter inom ungdomsgäng kopplade till narkotikaförsäljning. Omfattande bilbränder och stenkastning mot utryckningsfordon förkom i förortsområden. Detta förklarades mestadels som uttryck för huliganism. Här är några viktigare riskfaktorer som kan identifieras bakom kriminalitet:

1. Ålder (oftast ungdom)
2. Kön (oftast manligt)
3. Utbildning
4. Socialgrupp/klass

5. Arbete
6. Psykisk ohälsa/funktionsvariationer som bokstavsdiagnoser (som ADHD), Aspergers syndrom, dyslexi med flera
7. Missbruk

Narkotikamarknaden och digitaliseringen

Samtidigt fick ytterligare utvecklingstendenser genomslag. Mobil kommunikation och digitalisering möjliggör förenklade betalnings och leveransmöjligheter.

Globalisering

I en värld där de rika länderna beordrar fram en ojämlik handelspolitik tvingas fattiga bönder att odla narkotiska grödor för att klara försörjningen. Satsningar på jordbruk för export ändamål undantränger småjordbruk och det kombinerat med import av subventionerade livsmedel från rika länder, tvingas många fattiga bönder att försörja sig genom att odla koka, opiumvallmo eller hampa/cannabis. I den globaliserade världen finns goda förutsättningar för att kunna smuggla ut stora mängder droger.

Dysfunktionell bostadsmarknad

En bidragande orsak till kriminaliteten är trångboddheten i många bostadsområden med stora familjer. Före EU-inträdet tog samhället ett stort ansvar för bostadsförsörjningen – vilket helt upphävdes med hotet om att dra kommunala bostadsföretag det vill säga ”allmännyttan” inför EU-domstolen. Kommunernas stöd till allmännyttan ansågs diskriminerande gentemot privata aktörer. Allmännyttan omvandlades därför

till kommersiella bostadsföretag men i kommunalt ägo. Med ett marknadsstyrt byggande inleddes ett mer småskaligt byggande av bostadsrätter till höga priser. Något som kom att bidra till ökad segregation. Ett omfattande stigmatiserande offentligt samtal inleddes, om utanförskap, så kallade ”no-go-zoner”^{*} och laglöshet i förorterna, vilket också bidragit till att befästa segregationen.

Synlig narkotikamarknad

I Brottsförebyggande rådets rapport 2021:8 förs en diskussion om narkotikamarknaden som helhet. Marknaden fördelas mellan försäljare på den öppna marknaden via personlig försäljning

och den dolda marknaden via beställningar på Darknet^{**} med leveranser via post. Det är lättare att spana på ungdomar på öppna marknaden än mer medelålders säljare och kunder på Darknet.

Ökande ojämlikhet

Oxfam:s^{***} jämlikhetsindex för global välfärdsutveckling visar att Sveriges utveckling snabbt går bakåt. Sverige sjönk under mätperioden tio platser ner till 20 plats i ranking och lägst i Norden. För utrikesfödda är fattigdom mer vanligt, cirka tio procent, jämfört med en och en halv procent för inrikes födda enligt den Europeiska centralbanken ECB.

Polisen blir mer militariserad vilket riskerar att bidra till öka-
de spänningar. Men kampen mot kriminaliteten kan inte vinnas

om inte bakgrundsfaktorerna angrips. Här har EU-politiken varit en stort bidragande faktor.

Per Hernmar

^{*} **”no-go-zoner”** syftar ofta på områden som enbart kan beträdas av en liten grupp, eller på områden det är riskabelt att befinna sig i. Någon våldsbenägen grupp har tagit kontroll över området så att det är utom kontroll för staten med dess myndigheter (polis, militär etc.)

^{**} **Darknet** är ett paraplybegrepp som beskriver delar av internet som inte är avsedda för offentlig visning.

^{***} **Oxfam International** är en konfederation av 14 humanitära organisationer med över 3 000 samarbetspartners i runt 100 länder och arbetar mot fattigdom och orättvisor.

Det är 20 år sedan USA fullskaliga invasion av Irak

DEN 20:e MARS 2003 inledde USA tillsammans med en så kallad ”koalition av de villiga” den oprovocerade fullskaliga och folkrättsvidriga invasionen av Irak. I anfallet deltog 315 000 soldater från framförallt USA och Storbritannien. Flera länder i EU bland andra Frankrike och Tyskland motsatte sig USA:s fullskalig invasion.

Länder, från det nuvarande EU, som deltog var Storbritannien, Spanien, Nederländerna, Italien, Danmark, Polen, Estland, Lettland, Litauen, Tjeckien, Slovakien och Bulgarien. USA:s fullskaliga invasionen stöddes aldrig av Förenta Nationerna (FN) och var därför folkrättsvidrig.

DET TOG TRE VECKOR för USA och koalitionen att inta huvudstaden Bagdad och landets president, som innan USA:s fullskaliga invasion hade framställts som en Hitler, avrättades. Under den folkrättsvidriga ockupationen av landet plundrades bland annat landets museer

Saddam Hussein

på dyrbarheter och människor kunde bli till exempel skjutna från stridshelikoptrar.

Julian Assange, grundaren av den internetbaserade vis-selblåsar-plattformen Wikileaks, sitter nu i Storbritanniens säkerhetsfängelse Belmarsh. Han anklagas bland annat för att ha publicerat en video där en reuters reporter blev skjuten från en stridshelikopter och kan få upp till 150 år i fängelse om han utlämnas till USA.

Från EU har det varit totalt tyst. Här gäller inte rättsstatens principer när en visseblåsare sitter frihetsberövad i väntan på utlämning till EU:s allierade USA

ENLIGT EN STUDIE publicerad i the Lancet, en vetenskapliga medicinsk tidskrift, har under USA.s fullskaliga invasions tre första år dött upp emot en miljon irakier. De sista soldaterna lämnade landet efter drygt åtta år.

USA:s fullskaliga invasion antas ha medfört en destabilise-ring av hela mellanöstern år framöver och terrororganisatio-nen Islamiska Staten (IS) växte fram.

Kerstin Nordqvist

EU-kommissionen vill skicka tillbaka fler asylsökande

Foto: Frankie Fouganthin

EU vill skicka ut fler migranter ur Europa. Anförda av migrations-kommissionären, socialdemokraten Ylva Johansson, har EU-kommissionen beslutat att det är önskvärt att hasta på utvisningen av människor utan rätt till asyl i Europa, och att straffa de ursprungsländer som inte samarbetar. Till sin hjälp vill man ta EU:s kontroversiella gränsskyddsmyndighet Frontex, som samtidigt står anklagad för övergrepp.

”Snabba åtgärder krävs för att säkerställa ett effektivt återvändande från Europeiska unionen till ursprungsländer med användning av all relevant EU-politik som hävstång”, löd ett utkast till deras gemensamma uttalande.

– De som inte har rätt att stanna i EU måste skickas tillbaka till sitt ursprungsland. Det är ett sätt att skydda asylsystemet. De som är i behov av internationellt skydd ska vara välkomna och få skydd, sade EU:s migrationskommissionär Ylva Johansson när hon presenterade förslaget.

IMMIGRATION ÄR ETT politiskt känsligt ämne i EU där medlemsländerna numera i första hand vill diskutera ett ökat återvändande och minska den irreguljära invandringen.

Ungefär 160 000 människor överlevde resan över Medelhavet 2022, enligt uppgifter från Förenta nationerna (FN). Medelhavet är huvudvägen till Europa för människor som säger sig fly från krig och fattigdom i Mellanöstern, Afrika och Sydostasien. Utöver detta registrerades också nästan åtta miljoner ukrainska flyktingar över hela Europa.

FÖR TRE ÅR SEDAN gick 27 EU-länder med på att straffa länder, som inte samarbetar vad gäller att ta emot återvändande migranter. Detta skulle ske genom att människor från dessa

länder skulle få svårare att få visum.

Arbetet har dock gått långsammare än beräknat. Än har bara Gambia straffats, genom att gambier inte längre kan få fler än ett inresevisum till EU och tvingas vänta längre.

– Det är en nivå som medlemsländerna anser vara oacceptabelt låg, tycker en av EU:s tjänstemän.

I EU:S NYA STRATEGI för att få fler migranter att frivilligt återvända till sina ursprungsländer får gränsskyddsmyndigheten Frontex en central roll. Detta trots att Frontex tidigare fått kritik och att det just nu pågår utredningar kring misstänkta övergrepp som myndighetens personal ska ha gjort sig skyldig till, skriver L'Agence France-Presse (AFP).

Svenska EU-parlamentarikern för Centerpartiet (C) Abir Al-Sahlani anser inte att Frontex borde få det utökade ansvaret.

”Alla utredningar och granskningar av myndigheten borde få slutföras först innan man ger den ett sådant här uppdrag”, skriver hon i ett pressmeddelande.

Migrations-kommissionären Ylva Johansson, säger att hon har fullt förtroende för Frontex, trots att hon är medveten om att det funnits brister inom organisationen. Hon meddelar att hon tror att myndigheten kommer att ”växa med de nya uppgifterna”.

FÖRSLAGET PÅ EN ny strategi lades fram inför ett möte med EU:s inrikesministrar i Stockholm. Fokus i diskussionen låg på hur EU kan sätta större press på ursprungsländerna att bli bättre på att ta tillbaka sina medborgare – en prioriterad fråga under det svenska EU-ordförandeskapet.

Marie Ericsson

EU främjar digital identitet

DIGITAL IDENTITET Är en grundkomponent i World Economic Forums (WEF) teknokratiska koncept över hur den globala politiska makteliten skall kunna styra och kontrollera alla världsborgare inom en rad olika områden från vaggan till graven.

TVÅ DAGAR INNAN julafton under medieskugga skickade regeringen Kristersson och det ansvariga statsrådet Erik Slottner från Kristdemokraterna (KD) ut ett pressmeddelande om att tillsätta en utredning om en ”Säker och tillgänglig digital identitet”. I kommittédirektivet* (Dir.2022:142) sammanfattas motivet bakom utredningsuppdraget med: ”Syftet är att stärka samhällets säkerhet och robusthet, motverka bedrägerier som begås med hjälp av e-legitimationer och underlätta för så många som möjligt att kunna få tillgång till en e-legitimation.”

Men kommittédirektivets sammanfattningen innehåller inget om direktivets andra syfte, det vill säga att utredaren, rådmannen Henrik Ardhede även skall utreda och föreslå hur en Digital identitetsplånbok ska kunna utfärdas (se vidare Kritiska eu-fakta mars 2022).

I pressmeddelandet skriver pressekreteraren Marin Källstrand att: ”*Utredningen ska föreslå hur en digital identitetsplånbok ska utfärdas enligt kraven från den kommande EU-förordningen eIDAS II. COM 2021/281*”. Till saken hör att EU-förordningen eIDAS II ännu inte är godkänd av EU-Parlamentet, på grund av att så många parlamentariker ser stora problem och risker med ett införande av digital kontroll av EU-medborgare. Massiva demonstrationer har redan genomförts i till exempel Tyskland, Italien och Frankrike mot införandet av digitala identiteter.

EN DIGITAL IDENTITET innebär insamling av data som representerar en unik person eller enhet online, och är grundfundamentet i WEF:s koncept för att kunna införa bland annat den Sociala Krediten, som syftar till att alla medborgare skall styras i sitt klimatavtryck av koldioxid [CO2] via digital kontroll och regler. Konceptet avses tillämpas inom många samhällssektorer och områden såsom hälsa och vaccination, bank och finans, matproduktion och distribution, turism och resor, internet och sociala medier och offentlig förvaltning med mera.

Användningen av den digitala identiteten inom hälsoom-

rådet, som kraftigt förespråkas av Världshälsoorganisationen (WHO), EU och Sverige, avses utökas till att omfatta all vaccination av alla människor i hela världen via ett Globalt Digitalt Vaccinationspass med början 2024 enligt planerna. I nästa steg kommer vaccinationspassen även kombineras med WEF:s koncept kallat KTDI (Known Traveller Digital Identity) som syftar till att bland annat få total kontroll på allt resande, såväl privat som affärsrelaterat, vilket kommer innebära kontroll av visa och passhandlingar, biljetter och boarding-kort, ankomstkontroller, vaccinationskontroller, hotellbokningar och hyrbilshantering. Pilotverksamheter kring KTDI-systemet pågår/planeras i Australien, Kanada, Finland, New Zeeland, Singapore, Nederländerna och USA.

EU:S VERSIONEN AV WEF:s Digitala Identitet heter eID och kommer enligt EU Kommissionen att vara tillgänglig för alla EU-medborgare, invånare och företag som vill identifiera sig eller ge bekräftelse på viss personlig information. Den kan användas för både online och offline offentliga och privata tjänster över hela EU och lyfts i positiva ordalag fram som att utgöra rätten för varje person som är berättigad till ett nationellt ID-kort, att ha en digital identitet som erkänns var som helst i EU.

Enligt EU-kommissionen är fördelarna med att införa den europeiska digitala identiteten att den kan användas i ett valfritt antal fall, som till exempel: offentliga tjänster som att begära ut födelsebevis, läkarintyg och adressändring med mera; öppna ett bankkonto; lämna in skattedeklarationer; ansökan till ett universitet hemma eller i en annan medlemsstat; lagra ett recept som kan användas var som helst i Europa; bevisa din ålder; hyra bil med digitalt körkort; incheckning på ett hotell.

DEN DIGITALA IDENTITETEN kan förmodligen upplevas av många medborgare som bekvämt, men priset är att den personliga integriteten slås ut i ett alltmer sårbart auktoritärt samhälle beroende av fungerande el-försörjning och globala kommunikationssatelliter.

Jan-Erik Gustafsson

* kommittédirektiv: Regeringen kan tillsätta en statlig utredning för att utreda en fråga.

Upphovsperson: Fabian Kurz

EU och 55 procent -paketet – för lite och för långsamt

EU:s medlemsländer har kommit överens om att hela EU ska vara klimatneutralt när det gäller utsläpp av växthusgaser år 2050. Inledningsvis är målet att utsläppen år 2030 ska ha minskats med 55 procent jämfört med basåret 1990. Förslaget har därför på svenska fått namnet 55 procent-paketet.

För att nå dit lade EU-kommissionen i juli 2021 fram 14 tunga förslag om allt från handeln med utsläppsrätter, ökad energieffektivitet och utfasning av bensinbilar till skärpta krav på skogsbruket och hållbara bränslen i flyg och fartygstrafik.

Förslagen har behandlats parallellt av medlemsländerna i ministerrådet och av EU-parlamentet och diskuteras nu i olika kompromissförhandlingar mellan de två institutionerna och EU-kommissionen. Tre av lagförslagen har redan nått till preliminära uppgörelser.

KRITIKEN HAR DOCK inte låtit vänta på sig. Bland annat har det varit livliga diskussioner om hur handeln med utsläppsrätter ska reformeras och på vilket sätt och hur mycket skogen kan användas som naturliga kolsänkor. När det gäller den sistnämnda frågan har förslaget mött starkt motstånd från tunga svenska intressen som ser sina vinster från den svenska skogen hotas.

– Vi är bekymrade. Jag hade gärna sett att man haft en större förståelse för ett aktivt skogsbruk. Det är viktigt att man ser skogen som en tillgång, inte bara som en kolsänka, sade svenska EU-parlamentsledamoten Heléne Fritzon från socialdemokraterna (S) på en digital pressträff för ett tag sen.

EU-PARLAMENTSLEDAMOTEN Pär Holmgren miljöpartiet (MP) är kritisk mot uppgörelsen och Sveriges linje.

– Frågan om EU:s kolsänka har gjort det pinsamt att vara svensk när jag träffar miljörörelsen och företrädare för kommissionen här i Bryssel. Sveriges regering har kraftfullt motarbetat den här överenskommelsen som, trots att det är en ambitionshöjning, är en alldeles för svag kompromiss för att ligga i linje med Parisavtalet, säger Holmgren.

NATURSKYDDSFÖRENINGEN TYCKER att initiativet med 55 procent-paketet är bra men anser att det riskerar att innebära alldeles för stora utsläpp i relation till de mål EU är förpliktiga till enligt Parisavtalet. Större och snabbare utsläppsminskningar hade behövts, innan 2030.

I sin kritik fokuserar de framför allt på utsläppshandeln. Det övergripande målet för EU ETS-sektorerna (EU Emissions

Foto: Tero Laakso

Trading System - EU Utsläppshandel) landade i en utsläppsminskning med 62 procent till 2030, vilket bara är en marginell ökning från det ursprungliga förslaget på 61 procent. Det hade behövts en 70 procentig minskning av utsläppen för att nå målen för Parisöverenskommelsen menar Naturskyddsföreningen.

EU:S SYSTEM FÖR HANDEL med utsläppsrätter, EU ETS, är ett styrmedel för att på ett kostnadseffektivt sätt minska utsläppen av växthusgaser i industrin. Systemet bygger på EU-gemensamma regler och omfattar alla medlemsländer samt EES-området*. De flesta branscher anses vara utsatta för så kallat koldioxidläckage och får därför utsläppsrätterna gratis. En avgift som gör det dyrare att släppa ut koldioxid kommer successivt att ersätta utsläppsrätterna, men förändringen kommer inte att slå igenom förrän 2034.

DET ÄR BRA MED ETT SYSTEM som skapar incitament för industrin att ställa om, men det är absurt att inte slopa den fria tilldelningen avsevärt tidigare och införa en omedelbar övergång till klimatavgifter. Att låta den ske gradvis över lång tid försvårar både möjligheterna att uppnå klimatmålen kraftigt och för industrins omställning inom EU, anser Naturskyddsföreningen.

Marie Ericsson

**Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) är ett samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Island, Liechtenstein och Norge, å andra sidan. Samarbetet regleras genom EES-avtalet, ett långtgående associeringsavtal som utvidgar den inre marknaden och de fyra friheterna – fri rörlighet för varor, tjänster, personer och kapital – till att, med vissa undantag, även omfatta de tre sistnämnda staterna, trots att de inte ingår i unionen.*

BOKRECENSION

EU blundade för mutskandalen som blev underrättelseofficerens undergång

NYSS FICK VI förstasidesnyheter om en stor mutskandal inom EU-systemet. Men det är långt ifrån första gången den här sortens händelser rullas upp. I boken **Den sista striden** berättar journalisten **Nils Resare** historien om svensken Michael Rawlinson, underrättelseofficer och chef för EU:s kriminalunderrättelse kontor i Kosovo som miste både karriär och liv efter att ha försökt utreda en korruptionsskandal i den nybildade Balkanstaten.

Foto: Kmu.gov.ua

Federica Mogherini

Ett antal EU-parlamentariker står anklagade för att ha tagit mutor från både Qatar och Marocko för att påverka EU-politiken i en för länderna gynnsam riktning. Den här gången berör skandalerna personer knutna till EU-parlamentet, men det är inte första gången mutanklagelser mot EU-tjänstemän och politiker varit på tapeten, dock utan att ha fått lika stor publicitet i medierna.

MICHAEL RAWLINSON, "MIKKE" kallad, svensk med brittiskt namn var elitsoldat och en av Sveriges främsta underrättelseofficerare med topphemliga uppdrag över hela världen. En bit in i medelåldern insåg Michael att hans kropp, trots utmärkt fysik, inte skulle tåla det stentuffa livet som elitsoldat mycket längre. Han fick, efter Balkankriget, i stället chansen att jobba på EULEX, EU:s rättsskipande mission i Kosovo, som skulle bidra till att stävja korruptionen i landet. Uppdraget passade honom bra då hans fru var från Makedonien och paret levde under en period det ljuva livet på Balkan.

Som vice chef och så småningom chef för kriminalunderrättelsekontoret fick Mikke en central roll i Europas kamp mot den organiserade brottsligheten på västra Balkan. Den var omfat-

tande och det lär ha funnits minst 28 kriminella albansktalande kriminella nätverk i Kosovo, många av dem extremt våldsamma. De sysslade huvudsakligen med smuggling av narkotika, vapen och trafficking till sexindustrin. De förfälskade också dokument, till exempel Schengenvisa, vilket ställde till problem för polismyndigheterna i EU-länderna.

Ett annat problem var att vissa tjänstemän från EU-länderna drogs in i den organiserade brottsligheten. Några avlyssnade, mutmisstänkta italienska domare parallellt med att italienarna via EU:s utrikesminister Federica Mogherini utsågs att ansvara för unionens gemensamma utrikespolitik, vilket ledde till ett händelseförlopp med katastrofala konsekvenser, inte minst för Michael Rawlinson. Spåren pekar mot italienska toppolitiker och höga diplomater som sopade undan bevisen efter en korruptionsutredning mot sina egna domare.

MIKKE STÄNGDES AV och anklagades för brott. Han drabbades av en allvarlig streptokock-infektion som möjligen var konsekvenserna av en förgiftning, och transporterades hem till Sverige för att aldrig återvända, samtidigt som hans kassaskåp med viktiga, hemligstämplade dokument bröts upp och undergrävde hela hans insats på EU-missionen. Hela den här soppan, med ett

EU som tillät en rättsskipande EU-institution, finansierad med medborgarnas skattepengar, tas som gisslan av de krafter den var satt att bekämpa och ett Sverige som la sig platt, berättas i en intressant och välskriven bok av frilansjournalisten Nils Resare. Innehållet i boken får håret att resa sig när man inser vidden av de mörka, skickligt dolda, skrymslena som finns i systemet.

BERÄTTELSEN OM MICHAEL Rawlinsons uppgång och fall griper tag i en. Den handlar också, i förlängningen, om hur politiker och tjänstemän i stora organisationer som EU, där medborgarna, inte har möjlighet att utkräva ansvar av beslutsfattarna, kan förhindra att utnyttja sin makt för egna syften. Det vanligaste svaret som Nils Resare fick, när han ville få tillgång till information kring mutskandalen på EULEX, var att dokumenten var hemligstämplade. Allt var hemligt. Med de brister i transparensen, som utmärker EU-institutionernas arbete, är det snarast förvånande att så få mutskandaler har kommit till vår kännedom... Eller är det kanske just därför???

Marie Ericsson

NYHETER I KORTHET

Zelenskyjregimen inskränker tryckfriheten

Den svenske försvarsministern Pål Jonson har infört det Svenska ordförandeskapet uttalat sig för att Ukraina borde få en gräddfil för att bli medlem i EU.

Den 29 december skrev president Volodymyr Zelenskyj under ett sedan före Ukrainakrigets utbrott vilande lagförslag, som ger hans regering makt att i hög utsträckning kontrollera ukrainska mediaorganisationer och journalister. Det kan uppfattas som ett försök att införa statlig censur, vilket strider mot EU:s rättsstatsprincip och värdegrund.

Ordföranden för Europas största journalistförening, European Federation of Journalists, Ricardo Gutiérrez säger till SVT: ”Som vi ser det kommer den här lagen att tillåta godtycklig censur från den ukrainska regeringens sida. Vi är förvånade över de uteblivna reaktionerna från västländerna. Vi förstår inte varför de inte säger till Zelenskyj att den här lagen inte lever upp till vår standard. Jag skulle säga att det blir omöjligt för Ukraina att gå med i EU med en sådan lag”. Men Jonson tycks anse att det är möjligt.

Jan-Erik Gustafsson

EU-minister Jessika Roswall kritiserar inte längre Turkiet

Sveriges nya EU-minister Jessika Roswall tillsammans med EU-nämndens ordförande Hans Wallmark och EU-parlamentarikern Tomas Tobé skrev i oktober 2021 en debattartikel i Svenska Dagbladet (SvD) debatt som argumenterade för att kandidatlandet Turkiet borde stoppas från möjligheten till EU-medlemskap. Detta motiverades med Turkiets nedmontering av rättsstaten, inskränkning av de mänskliga rättigheterna

Jessika Roswall

och öppna konfrontationer med enskilda EU-länder.

Men nu är det annat liv i luckan. Till SvD den 22 januari säger EU-ministern: ”I grund och botten tycker jag att det är viktigt att Sverige och EU har en fungerande och nära relation med Turkiet. Det finns ett strategiskt intresse för hela unionen att ha det”, säger hon. Reportern försöker upprepade

gångar få ett svar om varför hon ändrat åsikt utan att få ett tydligt svar. Hon hänvisar upprepade gånger till en diskussion på ett ministerrådsmöte i EU som hon deltagit på, i december ”där det var tydligt att vi från EU fortsatt står redo för att föra en

dialog med Turkiet. Det är en linje som också jag och regering-en står bakom”.

Det är lätt att inse det strategiska intresse, Roswall och regeringen anpassar sina åsikter till, är att göra allt för att Turkiet inte ska blockera en svensk och finsk NATO-ansökan. Då betyder EU:s värdegrund ingenting längre.

El-priset bestäms av EU:s el-marknad

När människor tvingas frysa och spara på mat, och företag hamnar hos kronofogden, då är det väl verkligen på tiden att ifrågasätta den av EU styrda energimarknaden. EU har bestämt att energi skall ses som vilken vara som helst och därför röra sig fritt inom EU och prissättas marknadsmässigt. Detta faktum mörkas i media nästa helt. Man talar om gas, vind och brist på kärnkraft och annat som är inblandat, men inte att det handlar om att marknadsmässiga regler styr. Marknaden går före allt när EU bestämmer, och det gör EU i nästan allt. Nu har det alltså verkligen visat sig att marknaden går före medborgare, och länder får försöka fixa provisoriska lösningar för att rädda människor i nöd. Totalt uruselt.

Börje Pettersson

EU-Nato har skrivit under en gemensam förklaring för utökat samarbete.

Europeiska rådet ordförande Charles Michel, EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen och Nato:s generalsekreterare Jens Stoltenberg skrev den tionde januari under en gemensam förklaring för förstärkt samarbete mellan EU och Nato.

Dokumentet innehåller 14 punkter och båda sidor betonade att de syftar till att ”ta partnerskapet till nästa nivå”. Det nya samarbetet bygger på två tidigare förklaringar från 2016 och 2018. Det är första gången som Ryssland och Kina pekas ut som geopolitiska utmanare. Utöver växande geopolitisk konkurrens skall samarbetet ta itu med säkerhetshot som rör skydd av kritisk infrastruktur, ny och omstörtande teknik, rymden, klimatförändringarnas säkerhetskonsekvenser samt manipulering och inblandning av utländsk information.

Förklaringen säger: ”Vi inser värdet av ett starkare och mera kapabelt europeiskt försvar, som bidrar till positivt till global och transatlantisk säkerhet och som kompletterar och som är driftskompatibelt med Nato”. De två organisationerna skall komplettera varandra och som det sägs, bidra till internationell fred och säkerhet.

Oavsett hur det går med Nato-ansökan blir Sverige säkerhets- och försvarspolitik allt mer invecklad och beroende av EU-Natos nära samarbeten. EU-länder som inte är medlemmar i Nato uppmuntras till största möjliga engagemang i EU-Nato initiativ.

Jan-Erik Gustafsson

Grön kolonialism eller matsuveränitet?

EU:S GREEN DEAL* kan få långtgående konsekvenser där jakten efter grön omställning riskerar att radera alla möjligheter till hållbara samhällen genom kolonialistisk exploatering av naturresurser och maktöverföring till förmån för storföretag. Samtidigt mobiliserar civilsamhället för att en annan värld ska kunna bli möjlig – en värld grundad baserad matsuveränitet**.

GREEN DEAL ÄR EU:s tillväxtstrategi inom vars ram andra delstrategier om jordbruk, skog och andra naturresurser har lagts fram av kommissionen. Språket i Green Deal är fullspäckat av ord som *hållbar* och *cirkulär*, samtidigt som strategin består av resurskrävande tekniska lösningar som ämnas att genomdrivas genom ökad makt till EU och ett växande inflytande från multinationella storbolag.

Alla naturresurser berörs: skog, mineraler, jordbruk och biodiversitet

Den ”gröna omställningen” som Green Deal är en del av innebär ett kraftigt ökat behov av mineraler och energi, vilket bland annat Karl-Petter Torwaldsson hänvisade till under pressträffen för beslutet att säga ja till gruvan i Gällö som innebär ett stort hot mot rennäringen, kultur och miljö. Med tanke på skalan på ambitionerna i Green Deal räcker dock denna gruva inte långt.

EN AVGÖRANDE INNEBÖRD med EU:s *Skogsstrategi* är att makten över skogen flyttas till EU – i brott mot subsidiaritetsprincipen som innebär att beslut ska tas så nära medborgarna som möjligt. Det ska framhållas att det inte finns någon mot-sättning i att vara emot en maktöverföring till EU och samtidigt vara kritisk mot Sveriges nationella politik (1).

I delstrategin *Från jord till bord* läggs vikt vid digitalisering och strategin används även som argument i EU-kommissionens pågående försök att luckra upp EU:s GMO-lagstiftning (2). I strategin förespråkas även styrning av matvanor genom beskattning vilket troligtvis drabbar tillgången på animalieprodukter.

BIODIVERSITETSSTRATEGIN presenterar också planen att plantera tre miljarder träd i EU, vilket innebär ett stort hot mot jordbruksmark och betesmark. Det livsnödvändiga behovet av matproduktion har blivit än mer uppenbart genom Rysslands invasion av Ukraina, om det inte räckte med tidigare kriser som pandemin, torkan 2018 eller på längre sikt klimatkrisen.

Strategierna har också direkta konsekvenser utanför EU i *NaturAfrica – The Green Deal approach for EU support to Biodiversity Conservation in Africa*, som innehåller problematiska förslag angående att påverka i afrikanska länder. Dokumentet är tydligt kolonialistiskt. Exempelvis är aktörer inom naturskydd som hyllas i delstrategin är inblandade i människorättsbrott inklusive mord och tvångsflyttning (3).

Matsuveränitet ett nödvändigt alternativ

Om vi ska kunna förse våra samhällen med de resurser vi be-

höver och samtidigt hantera kriser måste vi stoppa den gröna kolonialismen och istället implementera matsuveränitet:

Matsuveränitet innebär människors och länders rätt att definiera sin egen jordbrukspolitik utan inblandning från andra aktörer, varken andra länder eller storföretag. En central del är hänsyn för lokalbefolkningens rätt till – och behov av – sina naturresurser, vare sig det är samisk renbetesmark, senegalesiska fiskevatten, litauisk skog eller rumänsk jordbruksmark. Det innebär också skyldigheten att skydda andra och sig själva från prisdumpning – att råvaror säljs till priser under produktionskostnaden.

Maximilian Isendahl

styrelseledamot i NordBruk / La Via Campesina Sverige

Jonas Wangste

ordförande Småbrukarna

Ellie Cijvat

Jordens Vänners bonde- och urfolksutskott

Thorsten Laxvik

aktiv i Matvärnsrörelsen

Per Hernmar

ordförande i Nej till EU

Catarina Antikainen

ordförande FIAN

Louise Lindfors

generalsekreterare Afrikagrupperna

Referenser

- Östling, Torgny. (2021). Back to basics! - Ett steg framåt.
- Krinke, Charlotte. (2021). Europe « Farm to fork » Strategy, when political marketing out-values political debate. inf’OGM. <https://www.infogm.org/7305-europe-farm-to-fork-strategy-when-political-marketing-out-values>
- Survival International. (2021). New report reveals widespread human rights abuses behind wildlife conservancies in Kenya. <https://www.survivalinternational.org/news/12697>

tidigare publicerad i ETC

* Green Deal grön giv

** matsuveränitet livsmedelssförsörjning

Posttidning B

Avsändare:

Kritiska EU-fakta

**Viktoriahuset, Linnégatan 21, 4 tr,
413 04 Göteborg**

GALLERIET/Robert Nyberg

